

Prestatiebestek in kader van kwaliteitszorg

Goed schilderwerk bespaart geld

Ontwikkelingen in de volkshuisvesting zoals een terugtrekkende overheid noodzaken woningbouwverenigingen meer en meer beleidsmatig te gaan opereren. De interne organisatie kan om deze reden aangepast moeten worden en kwaliteitszorg doet zijn intrede.

Nieuw in dit kader is als woningbouwvereniging te werken aan kwaliteitszorg met als maatstaf de norm NEN-ISO 9001. Bij woningbouwvereniging 'De Samenwerking' te Spijkenisse gebeurt dit. Een voor woningbouwverenigingen uniek uitgangspunt.

Voor het kwaliteitsprogramma ten aanzien van het schilderwerk wordt door de woningbouwvereniging samen gewerkt met twee schildersbedrijven: Smits uit Rotterdam en Mens Zeist. Deze bedrijven zijn bezig met certificering volgens NEN-ISO 9002.

Prestatiebestek

Woningbouwvereniging De Samenwerking met 4500 woningen onder haar hoede wil bij schilderwerk verder gaan

Metten van de natte laagdikte. Een standaardhandeling van de schilder.

dan een gewoon verbestek. De relatie met kwaliteit moet centraal staan. Samen met het adviesbureau Verf Advies Centrum uit Alkmaar is getracht met dit uitgangspunt een zogenaamd prestatiebestek op te stellen.

In grote lijnen zijn werkinstructies gemaakt om aan te geven welke aspecten en procedures van belang zijn bij de uitvoering. Verder is een plan van toezicht opgesteld, zodat metingen door zowel het schildersbedrijf als de woningbouwvereniging uniform en op elkaar afgestemd zijn.

Het meetprogramma omvat hierbij de bekende metingen zoals het bepalen van de relatieve vochtigheid, de omgevings- en ondergrondtemperatuur,

het houtvochtgehalte en de natte laagdikte. De kwaliteit van afzonderlijke handelingen is vastgelegd. Maar ook minder gebruikelijke aspecten zoals netheid van de werkplek en de omgang van de schilders met de bewoners zijn omschreven. Dit laatste wordt door de woningbouwvereniging van groot belang geacht.

Beoordeling van het werk

De beoordeling van de te schilderen complexen en het advies van de uit te voeren werkzaamheden is door de woningbouwvereniging overgelaten aan de schildersbedrijven. De metingen welke verricht werden en de resultaten hiervan werden hierna voorgelegd. Dit om uiteindelijk te komen tot een gedefinieerd plan van aanpak. Het Verf Advies Centrum herhaalde ter controle een aantal metingen. Hierbij kwam naar voren dat er grote afwijkingen waren. Interpretaties van metingen verschilden en de gebruikte meetapparatuur bleek achteraf onvoldoende. De ruitjessnijproef ter bepaling van de hechting lijkt simpel, maar minder bekend bleek dat gebruik moet worden gemaakt van genormaliseerd tape en dat de afstanden tussen de insnijdingen op zachtere ondergronden zoals hout groter moeten zijn. Een ander voorbeeld was het meten van het houtvochtgehalte van de bergingsdeuren.

De door het schildersbedrijf gebruikte (mini) vochtmeter gaf een vochtgehalte van maximaal 18% aan. Metingen van het Verf Advies Centrum gaven aan dat het vochtgehalte boven het vezelvezelzadigingspunt zat (meer dan 29%). Tijdens de aanpak van de eerste proefblokken gaf ook de hier gehanteerde apparatuur voor het meten van de applicatie-omstandigheden grote verschillen te zien ten aanzien van gecali-breerde apparatuur van het adviesbureau.

De schildersbedrijven besloten om deze reden apparatuur te vervangen voor beter materiaal. Immers kwaliteit kan pas gegarandeerd worden wanneer metingen betrouwbaar zijn en het resultaat van het werk goed is bevonden. Voor het uitvoeren van het schilderwerk is niet zoals normaal gebruik gemaakt van steekladders, maar van snelbouwsteigers. Dit om het schilderwerk beter uit te kunnen voeren en de controle hierop te vergemakkelijken. Een goede bereikbaarheid verhoogt namelijk niet alleen de kwaliteit van het

schilderwerk, maar ook de metingen van het uitgevoerde werk.

Kwaliteitsprogramma schilderen

Het uitgangspunt van de woningbouwvereniging is een meetbare en aantoonbare kwaliteit van het schilderwerk te realiseren. Door de betreffende schildersbedrijven continuïteit in het vooruitzicht te stellen bij het vervolgonderhoud wil men een goede samenwerking realiseren. Geen vage garantie-omschrijvingen, maar concreet omschrijven wat de prestatie van het schilderwerk zal zijn in functie van de tijd. Vooral de relatie met de ondergrond wordt hierbij essentieel geacht. Van schilderwerk op gescheurde onderdorpels van naaldhout wordt een andere prestatie verwacht dan van schilderwerk op loofhouten deuren die in perfecte staat verkeren.

Een goede bereikbaarheid van het werk verhoogt de kwaliteit.

Uniek

Volgens de heer Hans Koster van het Verf Advies Centrum worden zogenaamde prestatiebestekken voor schilderwerk in Nederland nog niet toegepast. Er wordt wel veel over gediscussieerd, met name bij de nieuwbouw van utiliteitsgebouwen, maar daadwerkelijke toepassing is er nog niet. Koster, verantwoordelijk voor het opstellen van de prestatiebestekken, is van mening dat in veel bestekken normen worden genoemd waarvan de inhoud nauwelijks bekend is.

'Wij zijn begonnen met de UAV eens goed door te lichten. Voor de duidelijkheid hebben we in het uiteindelijke prestatiebestek deze paragrafen van de UAV aangegeven. Tot nog toe is dat niets bijzonders. Vervolgens zijn de technische bepalingen opgenomen. Hierin is uitvoerig de basiskwaliteit van kisten, vulmiddelen en verfproducten omschreven. De meest belangrijke basis kwaliteitsaspecten zijn hierbij vastgelegd. Bij voorbeeld voor verf de droge laagdikte, de glans, dekvermo-

gen, elasticiteit, dekvermogen, hechting, waterdampdoorlaatbaarheid en milieu-aspecten.'

Aantoonbare kwaliteit

De kwaliteits- en milieu-aspecten dienen volgens verftechnisch adviseur Koster door de fabrikant aangetoond te worden. Hetzij door middel van een keuringsrapport van een onafhankelijke keuringsinstantie, hetzij door de fabrikant zelf. Bij voorbeeld door het beschikbaar stellen van gegevens die naar voren zijn gekomen bij de zorg voor kwaliteit van de fabrikant zijn eigen organisatie, aldus Koster. 'Na deze omschrijving van de basiskwaliteit van materialen volgt een stapsgewijze omschrijving van de uitvoering van de werkzaamheden. Vervolgens is een hoofdstuk gewijd aan de omschrijving van de prestatie van eindproduct, het schilderwerk. Omdat het de bedoeling is dat de prestatie in de tijd objectief gemeten wordt, hebben wij eerst een steekproefgrootte aangegeven. Bij de inspectie worden elementen met verschillende weersituaties gemeten. Het te beoordelen onderdeel wordt hierbij willekeurig gekozen.'

I/O-score

De beoordelingsmethode van gebreken van de ondergrond en/of het verfsysteem zijn deels gebaseerd op bestaande normen. De inspectieresultaten worden per onderdeel en ondergrond vastgelegd volgens zogenaamde I/O-scores. Deze moeten de relatie weergeven tussen de intensiteit (I) oftewel ernst en de omvang (O) oftewel kwantiteit waarin een bepaald gebrek optreedt. Nu de eerste projecten afgerond zijn moet het gevoerde kwaliteitsbeleid duidelijk zichtbaar worden. De prestaties zullen via objectieve metingen in de tijd gevolgd worden. ●

Cees Dijkstra